

NIRB Titigaquta Nappaa: 24XN038

NPC Titigaquta Nappaa: 150467

Qiqailruq 11, 2025

Umunnga: *Grays Bay Apqutingit Tulagvikhaallu Tuniuqagauyut Titiqat*

Uumuuna: Atuqpiarahuaqnia tamna NIRBkut Naunaiyaqnia Uataani Kitikmeot Risuasis Kuapurisankut “Grays Bay Apqutingit Tulagvikhaallu” Havanguyuq Uuktut

Havaqatighat:

Talvani Iidjirurvia 12, 2025 tapkuat Nunavumi Avatilikiyin Katimayin (NIRB-kut uvaluniit Katimayit) pitaqtai titiqat taphumanga Nanngarnaqtuq Gary Anandasangaree, P.C., Minihitauyuq Kavamatuqatkut Nunaqaqaqtut Piqatigit Ukiuqtaqtumilu Havaktit (tamna Minihitauyuq), ihuaqhihimanigut tapkuat havalgit Minihitauyut (Timinga Iqaluliriyit Tariuqmiutaliriyit Kaanata tapkuatlu Kanatamiuni Tariuqni Munaqtit, Ikumatyutit Nunamittutuqatlu Piqaqnit Kanata, tapkuatlu Tingmiliqiyitkut Kanatami) kiugiaqhugit tapkuat NIRB-kut Ubluirvia 4, 2024 Naunaiyaut Ihumaliurut tahamunga Uataani Kitikmeot Risuasis Kuapurisankut “Grays Bay Apqutingit Tulagvikhaallu” havanguyuq uuktut (NIRB Titigaquta Nappaa: 24XN038) (Uuktut).¹ Tamna havalik Minihitauyuq naamagiya tapkuat Katimayit aturahuaquyat tuniyalu tamna “Grays Bay Apqut Tulakviklu” havanguyuq uuktut naunaiyaqpaliriangat tapkunanga NIRB-kut malikhugu Nakataani 5 tapkunani *Angirut tapkunanga Inuit talvani Nunavutagauyup Iluani tamnalul Nanngarnaqtuq Kuinnnguyuq kivaqtuqhugu Kanata (Nunavut Angirut) tamnalul ilangani 94(1)(a)(iv) talvani Nunavunmi Ihumaliuqniq unalu Havauhikhamut Naunaiyaininnga Maligaq (NuPPAA).*

Tamna ihumagiya uuma titiqat hanayauni pigiaruta tapkuat Nunavumi Avatilikiyin Katimayin Naunaiyaqnia tamna Grays Bay Apqut Tulakviklu havanguyuq uuktut, titiqninut tuklikhat atugakhat niriugiyaayutlu pivikhait, piqaqtitnilu tamna *Uuktut* Havakhat tapkununga Piqatauyut tuhagakhat kihianik. Naunaiqniagut titiqani hatqiqtai tapkuat NIRB-kut talvani Iidjirurvia 14, 2025, piplugit havalik Minihitauyuq tuniyauni, tapkuat siksit (6) pityutit uvaluniit ihumaalutit turangayut talvunga uuktut naunaiqtai tapkuat Katimayit talvani Naunaiyaut Ihumaliurut Tuhaqhit pipkagauniat ihumagiyaattiaqnit atuqniani tamna Naunaiyainiq havanguyuq uuktut.

Tuhagakhat piqatai tapkuat NIRB-kut Naunaiyaqni uuminga uuktut piyaulat qaritauyakkut atuqhugu tamna NIRB-kut inungnut titiraqaqvia talvani www.nirb.ca atuqhugu kitutliqak tahapkuat qinirut maligialgit:

- Havauhikhaq Atia: Grays Bay Apqutingit Tulagvikhaallu
- NIRB Titigaquta Nappaa: 24XN038
- Tukhigaut Nampa: 125987

¹ NIRB Titiqgaita Nalunaitkotalik Naahautaa 352279

Tapkuat piyaqaqni tapkuat NIRB-kut Naunaiyaini pityuhi unniqtuqhimayut tapkunanga *Angigutit tapkunanga Inuit tahamani Nunavutagutini Iluani tamnalul Nanngarnaqtuq Quinguyuyukivgartuqhugu Kanata (Nunavut Angigutit)* tapkuatlu *Nunavut Parnaiyainiq Havanguyuyuklu Naunaiyaqni Piquyat (NuPPAA)*. Malikhugu ilangani 99(1)(a) tamnalul (b) tapkunani *Nunavut Parnaiyainiq Havanguyuyuklu Naunaiyaqni Piquyat (NuPPAA)*, tamna hivulliq tukligikhat naunaiyainiq pityuhi piyaqaqtitai tapkuat Katimayit naunaiqhini tamna **havakhat taphumunga havanguyuyuk** uuktuta, tapkualuttauq **havakhat naunaiyaqni**.

Tamna **havakhat taphumunga havanguyuyuk** unniqtugialik piplugu tamna havanguyuyuk uuktuta piyaunia tapkunanga NIRB-kut tapkunanga Uuktugutilgit, ilaqagialiklu kitutliqak havat huliniitluniit naunaiqtat talvani havanguyuyuk uuktuta, tapkualuttauq kitutliqak ahii havat huliniitluniit tapkuat Katimayit ihumagiyat naamagianga tugangani havanguyumun. Tapkuat Katimayit atungilaqtai kitutliqak havat huliniitluniit tapkunanga havakhat ihumagiyartik naamangitni tugangani taphumunga havanguyumun. Pikpa tapkuat NIRB-kut naunaiqni tamna ilautitnia uvaluniit ilautingitnia havanguyut talvani havanguyuyuk piyukhaunit, tapkuat Katimayit pilaqtat kihimik maliklugit uqaqatiginia uktutilik kinguagutlu ihumagittiaqaqlugit kitutliqak uqauhit talvanga Uuktutilik. Pikpata Katimayit ilaliutikpagit tapkuat havakhat havanguyumun, pigiaqtukhaungittut naunaiyainiqmingnut utaqilugit tapkuat Nunavut Parnaiyit Kamisan tamnalul havalik Minihitayut pivikhaqaqaqtitlugit havagini hakugikniqtik havaginilu haqtik huliniitluniit piplugu tamaat havanguyuyuk.

Tamna **havanguyuyuk naunaiyaqnia** naunaiqtai tapkuat nigiugini tapkuat pityuhit piplugit angipyaktumik pityutit tugangayut tapkununga uuktutit havanguyuyuk, unniqtuqni tapkuat ilagiyai tapkuat uumatyutit takukhauni tamnalul/tamnaluniit inuliquitit-maniliugutit avatigiyai aktualaqni taphumunga Havanguyuyuk tapkunangalu inungnit ihumaalutit. Una havakhai nauniaqtai tapkuat pinnagiyat uumatyutit tapkuatlu inuliquitit-maniliugutit ilagiyai ihumagiyaualgit naunaiqninut aktualaqnit piqatai taphuma havanguyup uuktuta atuqninut tamaita parnaiyainiq havanguyuyuk tukligikni pivaliatitnit, tamnalul tapkuat Uuktutitgup piyaqarniaqtai naunaiyaqni Uuktugutilik piyaqarniaq naunaiyaqni tapkunani pigiyai Avatiliqutit Aktuanit Uqauhit.

Piplugit tapkuat uuktutat Grays Bay Apqut Tulakviklu havanguyuyuk unniqtuta tuniyaunianut tapkununga NIRB-kut naunaiyaqni talvani Niqiliqivik 6, 2024, tamna tiliuguta piyaunia talvanga havalik Minihitayut, tapkuatlu piyaqarnit tapkunanga *Nunavut Angigutit* tapkuatlu *NuPPAA*, tapkuat NIRB-kut pivaliatihimayai talvanittut *Uuktut Havakhat Titiqat (Naunairvik A)*.

Ayyikkutagut uuma titiraq, tapkuat NIRB-kut hatqiqtitai tapkuat *Uuktut Havakhat Titiqni tapkununga piqatauyut tuhagakhat kihianik* tatyallak piplugu titiraq tatyia kipuktigaukmat Uivititun, Inuktitut, tamnalul Inuinnaqtun. Tamna titiraq kipuktagautaqat, tapkuat NIRB-kut hatqiqniaqtat tamna *Uuktut Havakhat Titiqni* (tamaitni uqauhit) tapkununga tamaitnut havalgit pilaqtitiyit, piqatauyut nunatagauyumitnit havariyalgit ilainut uuktut Havanguyuyuk ahiilu piyumayut piqatauyut naunaiyaqni *Uuktut Havakhat Titiqnit*.

Tapkuat ilitturitquplugit pityuhit, tikittiqlugu Imaruqtirvia 3, 2025, Dionne Filiatrault hanivaqhimallaktuq inminik pitquhiliqutit pityutainut taphumunga Grays Bay Uuktuta

piyaqaqnianut Ihuikkutilik-Inminut-Aktuayunut angirutmi ilihimanianut tapkunani Katimayit turangayut nutpalianinut hivuani havarihimani qauyimayititlugu talvunga tatya havani Ataniyuyq Hivuliqti tapkununga NIRB-kut. Dionne huli uqautiniaqta Katimayit atuqtitlugu una pivigiya pityuhiliqutit piyauninut tapkuat naunaiyainit pityuhiqmut, kihimik tiliuqniaqta talvunga Hivuliqti, Aulatyutinut pitquhiliqutit pityutainut Uuktutayumut.

Aktuani Uqauhiq Hivuligutit Pivaliatitni Tuniyaunilu

Ilangani 12.5.2 tapkunani *Nunavut Angirut* tamnalu ilangani 101(1) tapkunani *NuPPAA* turaqhugu tapkuat NIRB-kut tuniyanga Hivulirutit talvunga Uuktutilik piplugit tapkuat hannaiyaqni uqauhit [Aktuani Uqauhiq (IS)] tapkuat uumatyutivaluit inuliquititlu-maniliurutit aktuanit havanguyuyq. Tamna Aktuania Uqauhiq tamna:

- titiraq hannaiyaqta tapkuat Uukturutilgit malikhugu Hivulirutit tuniyat tapkuat NIRB-kut;
- naunaiqni, nalauttaqni, naunaiyautai, tuhaumatitnilu tuhagakhat tapkununga uumatyutivaluit inuliquititlu-maniliurutit aktuanit havanguyuyq uuktut;
- piqaqitai naunairutai pivaliatitnilu ihuaqhigiarutit piyaunit – tahapkuat piqarutauni uvaluniit piyaunit, tapkuat hanatyuhikhaliat munaqninut, mikhigiaqni, uvaluniit piiqtauni ihuutyutaulat aktuanit huliniinut uvaluniit tamna havanguyuyq.

Ilangani 12.5.2 tapkunani *Nunavut Angirut* tamnalu ilangani 101(3) tapkunani *NuPPAA* ilulilgit titiqni tuhagakhat ilaliutiyukhat iluani tamna Aktuanit Uqauhit pipkaqtailu tapkuat NIRB-kut pilarutinik ilagiaqni “kitutliqak ahii qanurittuni tuhagakhat turangayut pityutinut ilauni Katimayit havariyainut tapkuat Katimayit ihumagiya turangani pityutayumut.” Taimaittumik, tapkuat NIRB-kut ilaliutiniaqta tuhagakhat pitaqtauyut atuqtitlugu tamna havakhat pityuhiq pivaliatitni tapkuat Aktuani Uqauhiq Hivulirutit pipkainahuaqnilu inungnut uqauhiit (*tamatkiknik* titiqat uqauhitlu) tapkununga hivulirutit pivaliatitni. Pituaqata piqatauyut pivikhaqaqtitni piqaqtitninut uqauhit tapkununga uuktut hivulirutit, tapkuat NIRB-kut tuniniaqta kingulliqaq Aktuanit Uqauhit Hivulirutit talvunga Uuktutilgit hannaiyariakhai tapkuat Aktuanit Uqauhit taphumunga Grays Bay Apqut Tulakviklu havanguyuyq uuktut.

Tapkuat NIRB-kut tatya hannaiyaqta tamna *Uuktut* Hivulirutit taphumunga Grays Bay Apqut Tulakviklu havanguyuyq piplugu aturialgit tapkunani *Nunavut Angirut* tanalu *NuPPAA*. Taimattauq tamnatut *Uuktut* Havakhat Titiqni, tamna *Uuktut* Aktuani Uqauhiq Hivulirutit piniaq kipuktaunia Uivititun tamnalu Inuktitut hivuani inungnut uqauhiqaqviunia pipkaqnit. Pituaqat tamna titiqat kipuktauni, tapkuat NIRB-kut hatqiqititniagai tamaknik tamna *Uuktut* Aktuani Uqauhiq Hivulirutit tamnalu *Uuktut* Havakhat titiqni (tamaitni uqauhit) tamaitnut havalgit pilaqtitiyit, piqatauyut nunatagamikni havariyalgit ilagiyainut tamna uuktut Havanguyuyq ahiilu piyumayut piqatauyut naunaiyaqnianik titiqat piqaqtitnilu uqauhit aturahuaqnilu nutanguqtauni tapkuat NIRB-kut ihumagiyakhait.

INUNGNUT HAVAKHAINUT KATIMANIT

Tapkuat NIRB-kut Naunaiyaini pityuhit piyalgit pivaliatitni inungnut piqataupkaqni ilittuqhautitlu havagutit piniaqhimayut hivulliqaqni piqataupkaqni inungnut atulihagtitlugu naunaiyainiq ikayuqhiutinilu atuttiaqtunik uqaqatigikni atuqtautitlugit tapkuat Naunaiyainiq tahapkununga nunaliuyut, ilagiit, inungnutlu aktuayaulanut taphumunga Grays Bay Apqut Tulakviklu uuktuta.

Tapkuat NIRB-kut atugakhaliuqtat inungnik havakhat tapkuatlu hivulirut uqaqatigikni katitviuni talvani Kugaaruk, Taloyoak, Uqhuqtuq, Iqaluktuuttiaq, Kugluktuk, Yellowknife, tamnalu Inuvik uqaqatigiyangi inungnut piyumayutlu piqatauyut tautugutilutik piplugu havakhat talvunga Havanguyug havakhatlu naunaiyaqnit, pinahuaqhugit naunaiqni naliat Pinnariyat Umatyutit Ilagiyait (VECT) tapkuatlu Pinnariyat Inulikutit-Maniliurutit Ilagiyait (VSECT) atuqtukhat pivigiyai naunaiyaqnit. Ilagiplugit, tapkuat NIRB-kut pinahuaqniagai uqauhiqnut uqauhit tapkununga *Uktut* Aktuani Uqauhiq (IS) Hivuligutit atuqpiagiangi tahapkuat ilagiyai hivuligutit pilarniqhat piyauni (naunaiqtauyutluniit tamnauni) “aturniqhat pityutit” tapkunanga Nunaqaqaqtut piqatauyut naamaktumik unniqtuttiaqni. Unniqtuttiaqni ihuaqhautailu tahapkuat inungnut piqataunit katitviunit piqaqtitauniat qilamik aturuminaqnit atuqpiariangi naamaktumik tuhaqhitit pipkagauni piqatauyut piqatauyakhait.

Tapkuat inungnut katitviunit hanatyuhikhaliuqniat pilariakhai aktuayaulaqtut nunaliuyut piqataunit nanminiq tapkunani NIRB-kut pityuhi piyakhai tahapkuat ihumagiyaunit:

- Tuhaqhitni tapkuat inungnut uuktugutanut Grays Bay Apqutingit Tulagvikhaallu havanguyug havagiya Naunaiyaqnia;
- Unnirtyuqni tukligit atuqpaktai tapkuat NIRB-kut Naunaiyainiqmun pityuhit, ilautitlugu qanuqtit ilaayut inungnut piqataulaqnit atuttiaqtumiklu ilaunit;
- Havaqatigini inungnut naunaiqnik VECT tapkuatlu VSECT ihumagiyaayukhat tapkunani NIRB-kut Nuaniyaini taphumunga Havanguyumun; unalu
- Havaqatigini ilaayut inungnut naunaiqnik tuhagakhai piyaqni pityutitlu piluaqtumik tugangania nunaliuyunut tapkuatlu inungnut aktualaqni taphuma Havanguyug.

TUKLIT ATUQTAKHAT

Tuhagakhainut parnaiyainitlu piqatauyut, tapkuat NIRB-kut ilaliutiyai unniqtuttiaqniqhat Naunaiyainiq pityuhiq nunaayaq niriugiyatlu pivikhait tapkuat Katimayit Nunaiaqnia tamna Uataani Kitikmeot Risuasis Kuapurisankut “Grays Bay Apqut Tulakviklu” havanguyug uuktut. Naunaiqniaqat uunapivikha naahuriya ahianguqni piplugit havanguyug-taini qanuritnit, uqauhiqaqviuni pitagat piqatauyunit, tapkuatlu NIRBkut ihumamirutai. Tapkuat NIRB-kut pitquyai piyumayut piqatauyut piqaqtitni uqauhit tapkununga uuktut pityuhiq nunaayaq talvani hivuaniluniit **Qitiqautiyug 1, 2025**.

Nainaqhugu, tahapkuat piqaqtitai tamainut takuni atuqtukhat tuniyaayut ublukhat:

Qiqailruq 11, 2025	1) Tapkuat NIRB-kut tuniyat tamna <i>Uktut</i> Havakhat Titiqnituhagakhainait. Titiqat tuyutaayut kipuktauyukhat. 2) Tapkuat NIRB-kut tuniyat uuktut pityuhiq nunaayaq uqauhikhat.
Qitiqautiyug 1, 2025	Piqatauyut piqaqtitai uqauhit uuktutaayut pityuhiq nunaayaq.
Qitiqautiyug 2025	Tapkuat NIRB-kut tuniyai tapkuat <i>Uktut</i> Havakhat Titiqnit tamnalu <i>Uktut</i> Aktuani Uqauhiq Hivulirutit (tamaitni uqauhiit, alilayutlu ayyikkutai tuyutaayut nunalikni timiuyunut) inungnit uqauhiqaqviuyukhat (60 ublut).

Qitiqautiyuq-Qiqaiyaluarvia 2025	Tapkuat NIRB-kut havariyai nunalikni tuhagakhat katitviunit talvani Kugaaruk, Taloyoak, Uqhuqtuuq, Iqaluktuuttiaq, Kugluktuk, Yellowknife, tamnalu Inuvik.
Qiqaiyaluarvia 2025	Tapkuat NIRB-kut tuniyai ninaqhimayut tuhaqhitaut tapkununga inungnut havakhat/hivulirutit katitviunit tuhagakanut.
Imaruqtirvia 2025	Piqatauyut piqaqtitai uqauhit pipugu tamna <i>Uuktut</i> Havakhat Titiqni tamnalu <i>Uuktut</i> Aktuani Uqauhiq Hivulirutit.
Imaruqtirvia 2025	Tapkuat NIRB-kut tuniyat tamna <i>Kingulliappaq</i> Havakhat Titiqnit tamnalu <i>Nutangurtuq Uuktut</i> Aktuani Uqauhiq Hivulirutit tuhagakhainanut. Titiqat tuyutauyut kipuktigauyukhat.
Imaruqtirvia 2025	Tapkuat NIRB-kut tuniyat tamna <i>Nutangurtuq Uuktut</i> Aktuani Uqauhiq Hivulirutit inungnut uqauhiqaqviuni tamaitni uqauhiqni (30 ublut).
Taaqhirvalirvia 2025	Piqatauyut piqaqtitai uqauhiit talvani <i>Nutanguqtut Uuktut</i> Aktuani Uqauhiq Hivulirutit.
Niqiliqivik 2025	Tapkuat NIRB-kut havariyat tamna Hivulirutit Pivaliatitni Havaqatigikniq talvani Iqaluit.
Apitilirvia 2025	Tapkuat NIRB-kut hatqiqtitai <i>Kingulliappaq</i> Aktuani Uqauhiq Hivulirutit Qablunaatun kipuktaunit kinguaguktukhat.

Turaqtitlugit tamaita uqauhit tuniyaunit tapkununga NIRB-kut fax-kut talvunga **(867) 983-2594** uvaluniit qaritauyakkut talvani info@nirb.ca.

Kitunikliqak apikutikhaqaguvit pipugit tapkuat NIRB-kut Naunaiyaqni tapkuat Grays Bay Apqut Tulakviklu, tugaqvigilugu Keith Morrison talvani kmorrison@nirb.ca hivayaqluguluniit talvani (867) 983-4617.

Titiraqtuq,

Tara Arko
Hivuliqti, Aulatyutit
Nunavumi Avatilikiyin Katimayin

Hamna Aadjikutaanik Tuyuqtauyut: Gavin Law, Uataani Kitikmeot Risuasis Kuapurisan
Robert Greenley, Angayuqaq tapkunani Kitikmeot Inuit Katimayiit
Fred Pedersen, Kitikmeot Inuit Katimayiit
Wynter Kuliktana, Kitikmeot Inuit Katimayiit
Tannis Bolt, Kitikmeot Inuit Katimayiit

Justin Buller, Nunavut Kavamanga
Dianne Lapierre, Nunavut Kavamanga
Natalie D’Souza, Nunavut Kavamanga
Adrian Paradis, Kanatamiunut Pivvaliyuliyiokut
Melissa Alexander, Kanatamiunut Pivvaliyuliyiokut
Eva Walker, Avatiliriyiitkut unalu Hilaup Aadlangurninnga Kanata
José Audet-Lecouffe, Iqalukhiurniqmut Tariuqmilu Kaanata
Spencer Dewar, Nanminiqutinga-Nunaqaqaqhimayunut Ilaita unalu
Inuliyiit Kanata
Tracey McCaie, Nanminiqutinga-Nunaqaqaqhimayunut Ilaita unalu
Inuliyiit Kanata
Peter Unger, Anguhikiyiit Kanatami
Pierre-Olivier Emond, Anguhikiyiit Kanatami
Tingmiliyiyiitkut Kanatami
Mark Cliffe-Phillips, Mackenzie Valley Avatilikiyin Katimayin

Attataqhimayut:

Naunairvik A: *Uuktut* Havakhat Titiqat taphumunga Grays Bay Apqut
Tulakviklu Havanguyuk Uuktut

Ilaliutihimayuk (1):

Uuktut Pityuhiq Nunaayaq tapkununga NIRB-kut Naunaiyaqnia tamna
Grays Bay Apqut Tulakviklu Havanguyuk Uuktut

NAUNAIRVIK A
UUKTUT HAVAKHAT TITIQTAT TAPHUMUNGA GRAYS BAY APQUT TULAKVIKLU HAVANGUYUQ
UUKTUT

Tapkuat Nunavumi Avatilikiyin Katimayin (NIRB-kut uvaluniit Katimayit) qiniqtut uqauhiqaqviuninik piyumayut piqatauyut naunairiakhai havakhat talvani Uataani Kitikmeot Tisuasis Kuapurisankut (WKR-kut uvaluniit tamna Uuktutalik) “Grays Bay Apqut Tulakviklu” havanguyut uuktut (havanguyut havanguyumi) havanguyutlu tapkuat NIRB-kut Naunaiyaqni uuma havanguyut uuktuta (havanguyut naunaiyaqni).

HAVAKHAI TAPHUMA HAVANGUYUQ

1) *Unnirtuqnia tamna havanguyut, tapkuat pityutai piyaqaqnilu taphuminga, tamna havanguyut*

Tamna havakha taphuma havanguyut uuktut ilalik tamaita takukhauyut havat, huliniit, tamnalu/tamnaluiniit havanguyut, havakhagipkaqtai tapkuat NIRB-kut talvani Ubluirvia 4, 2024 taphumunga Grays Bay Apqut Tulakviklu Havanguyut atugahuaqunilu tamaita havanguyut aturnikha.

a. *Havanguyut Uuktuta Nainaqhimania*

Tamna uuktut “Grays Bay Apqut Tulakviklu” havanguyut (tamna Havanguyut) ilalik hanayaunia, aulataunia ihuaqhihimanialu tulakvik talvani Grays Bay; tamna 230-kilaamitat munaqtauyut tikilaqnia apqutaunginnaqtukhaq ukiuq-tamaat; nutaqtaqvik talvani Jericho uyarakhiuqvik inaani; hikkukkut atatyutaunia apqut nigianut talvani Nunavut/Nunatsiaq Kikligiyani. Grays Bay havagutai, tamna apqutaunginnaqtukhaq tikilqaknia apqut tamnalu Jericho Nutqangavik angmaumainaqniaq ukiuq-tamaat; kihimik, tamna tulakvik talvani Grays Bay pitaqattalaq umiaqnik kihianik auyami. Una havanguyut uuktutauyut pigiaqnia talvani Ubluirvia 2029 hanayaulunilu (tamatkiknik hanayauniahaqtitlugu hanayautitlugu) atuqtaunia tallimani (5) ukiut, piplugu aulataunit pigiaqni talvani 2034 atuinaqlunilu ikitniqpamik 75 ukiunut. Pititlugu havanguyut havagutai hanatyuhikhaliuqni atuinaqtukhat, piittuq parnautinik umiknikha halumaqtigaunialu ahiagut inait atuqtauyut kihianik hanayautitnagu/hanayaunia huliniit piyaqaqngittut atuinaqni aulataunit ihuaqhihimanilu.

2) *Havaaghat Aviktauhimayut*

1. Tulakvit talvani Grays Bay

a. Atuqtitlugu Hanayaunia Tukliriknia

- Nuttangittuq hanayaunia hiniktaqvik
- Algakniq
- Atuqlaq iqaqtauni tariuqmut algaktauyut hunat
- Atullaktut ukiumi apqutit
- Hikmut qayaknaiyaqni uququyuaq umiaqpak(t) hikkutyauyut ukiuqmut
- Atullaktuq milvik
- Atullaktuq tutqumavi qaqtutit
- Tariuqni ikayutit aularianut
- Pivaliatilaqni tuapaktaqvut tulaktaqvik inaani
- Atulaqni tariungiyautit tariup imaanik imiqtagayukhanut

- Mikhaani malruk (2) uhiyuk (umiakkut) aulaqtut mikhaanilu 60 tikitlugu 100 uuhiyaqtut kalutaq aulaqnit agyaqtuqni hanayakhat hivulliqmi auyaani hanayaunianut tulaktaqviki
  - Atauhiq (1) umiakkut tamnalu kalutaq ilakhariangi ukiuq tamaat ilakhainut aktilat tungani hivulliq atuliqitnia
- b. Aulataunia Tukliriknia
- Atuinaqtukhat hiniktaqvut mikhaanut 80 inungnut tamnalu atullaktukhaq hiniktaqvut tapkununga 150
  - Malruk (2) itiyuq imaq tulaumavik naamat tapkununga 100,000 duqumaitikkutai tonnes havikhat-angiyut-uqhuqyuq umiaqpait (kinguagut-Panamax aktilaq)
  - Atauhiq (1) kalutaq inikha
  - Mikiyuq qainnanut tulakvik ilalik haptiqvik ukiuq tamaatlu iliuqaqnia puktayuq tulakvit, auyautitlugu, ilaqalaghunilu uqquakhaqmik
  - 10 milian liitat uqhuqyuq tutqumavik ilautitlugu uuhiyaqnia uqhiquhiviklu havagutai
  - Tamna 1,800 miitat (6,000 itigait) milvik ilautitlugu uhiliqtuqvia, inungnutlu utaqivik, tuhaumatyutit igluqpak tingmititlu uhiqtuqvia nutqangavialu
  - Malruk (2) kalittaqtuk piqaqtitni inikhai ikayutit umiaqpaknut
  - Uhiliqtuiyut havagutai
  - Piqaqtitni kiahqhimnavit ikayutitlu maniliurutit, kavamatkut, mikiyut umiat tapkualuttauq nunaliuyuningaqtut aulaqtut
  - Qaqtaitit tuqumavia, aapisit, nutqangavit inaa, iliuqaqvik inait (naunaipkutariplugu, puunguyut imiqpalayutlu), uqhuqyuq-ikumatyutit ingniqutilgit ilakhat, imiqtaqvik, iqakut imait, naptuyut iqakut, aulattivik, tuhaumatyutit, hannavik akhaluutiqaqvut, irininaqtutlu hugiaqni havagutai
  - Atuqtakhat tutqumavia, uhiliqtuivik tigulraqnilu havagutai talvani Grays Bay Tulaktaqvik, ilagiarutikhatlu inait hanivaqhimayut hivunikhami pingahuatnit piqatauyut atuqtit kihimik ilaungittut uumani tukhiraumtmi
  - Atauhiq (1) umiakkut tamnalu kalutaq ilakhariangi ukiuq tamaat ilakhainut aktilat tungani hivulliq atuliqitnia
2. Tamna 230-kilaamitat Munaqtauyuuq Ukiuq tamaat Tikilaqnia Apqut talvani Grays Bay (Kogloktokyo) tamnalu Jericho Uyarakhuiqvik havakvia (Nutqangavik)
- a. Atuqtitlugu Hanayaunia Tukliriknia
- Mikhaani 40 tuapaktaqvut iluttuqtiqnitlu inait apqutitlu
  - 4 nuktilarat hanayauni hiniktaqvut
  - Atullaktuq ukiumi apqutit imaitlu ikaqtuqvut ikayuqninut nuktigauni hanalrutit ilakhatlu
  - Atulaqnia tamna High Tahiq, Ulu, tapkuatlu tuapaktaqvut inait tutqumayangi ihuaqhihimanilu hanalrutit ilakhatlu, qaliriktitaqni tuapaliat atugakhat, tutqumani uqhuqyuq piqaqtitnilu halikaaptat milvit inait
  - Mikhaani 230 imait ikaqtuqvut ilautitlugit ikaarutit huplutlu immat kuuvit
- b. Atuqtitlugu Aulataunia Tukliriknia
- Mikhaani tamaat 3-ngat tuapaktaqvik aulangittut atuqtut, ilautitlugu atuqni qaqtaitit, tuapaliakhanut hanayaunit apqutit ihuaqhihimaninut

- Ihuaqhihimani hanayaunilu apqutit piqatailu imaiqaqnit ikaqtuqvut piyaqarangat
- 3. Nutqangavik talvani Jericho Uyarakhiuqvik inaa
  - a. Atuqtitlugu Hanayaunia Tukliriknia
    - Nutqangavik Hanayaunia Hiniktaqvik
    - Aulaqtitaivik havaguta iliuqaqviku inaa hanayakhanut hanalrutit atuqtakhatlu
    - Hanayauni atuqtakhat nukтирақтауниат talvanga Nunavut/Nunatsiaq kikligiya ukiuq tamaat hivukkut apqutmi atuqtaunianut hanayaunia
  - b. Atuqtitlugu Aulataunia Tukliriknia
    - Atuinaqtukhat hiniktaqvut mikhaanut 3 inungnut
    - Uqhuquyuaq tutqumavi uqhiqtuivitlu havagutai tikitlugu 20 milian liitat
    - Akhaluutit nutqaqtaqvia, aapisi, hilaliriviklu
    - Ilakhaqtaqnit ihumagiyaulat apqutikkut talvanga Nunavut/Nunatsiaq kikligiya ukiuq tamaat hikkukkut apqutagut
- 4. Ukiumut hanayaunia ukiumi hikukkut apqut atatyuta tamna Jericho Uyarakhiuqvik hikumi apqut talvani Nunavut/Nunatsiaq
  - Tamna hanayaunia aulataunia ukiumi hikukkut apqut pigialaq tamna hivulliik ukiumi hanayaunia atuinaqnialu ukiuq tamaat atuqnianut havanguyuq.

HAVAKHAI NAUNAIYAQNIT

1) Nigiugiyauyut uumatyutauni inuliquititlu-maniliugutit aktuani Havanguyup

Tapkuat naunaiyaqni pilaqnit uumatyutaunut inuliquititlu-maniliugutit aktuanit piplugit uuktutauyuq havanguyuq ilagiyai huliniitlu titiqhimani ilagiyani qulaani tamatkiumaniat pityutauyut titiqhimani ataani. Tamna naunaiyaqnia aktuanit atuni pinnagiyat uumatyutauyut inuliquititluniit-maniliugutit ilagiyai ihumagiyalik naamaktumik atulakni attaqtunilu kikligiyai piviginilu tugangayut tuhakhat naunaiyainiqmin pitaqvuni, Inuit Qaujimaningit², pitquhit nunaliuyutlu ilihimani.

- a. Hilap qanugitnia ilalgit uunakpaliatyutauni kaasit
- b. Hila hilaliquititlu
- c. Nivyaqtuq ingutaarninngalu
- d. Nunaliquitit avatigiyai, ilautitlugit:
  - i) Nunaliquitit uumatyutai
  - ii) Nunap qaanga nunangalu
  - iii) Qiqumainnarniq maniqaplu hunialaitnia
- e. Uyagaliqutit qanugitni ilautitlugit uqauhiuni uyagaliqutit uyaqatlu akuhimanit
- f. Imaliquitit qanugitni manigaqmilu imait nakuunit
- g. Imaliquitit maniqamilu imait
- h. Nunavaluit nakuunit
- i. Imigaulat imaq imaqmittut avatigiyai, ilautitlugit:
  - i) Imaqmittut uumatyutai

² Inuit Qaujimaningit ilagiyai Inuit pitquhit ilihimani (ilavaluulu ahapkununga) tapkualuttauq Inuit uniktutigiyaigai tugangayut tapkununga Inuit INuuhiqmun Pinnagiyai tapkuatlu Inuit Ilihimani (tamatkiknik nutauniqhat pitquhitlu).

- ii) Imaqmittut uumayuvaluit ilautitlugit amihutigini iqaluit unniqtaunitigut talvani *Iqalukhiurniqmut Maligaaq*, Imaqmiutat huaguhit, imanittut haunittut ahiilu imaqmiutat uumayuvaluit
- iii) Nayuqtauvaktut ilautitlugit iqaluit nayuqpaktai unniqtuqnitigut talvani *Iqalukhiurniqmut Maligaaq*
- iv) Maniliugutit, aliahutauyut, Nunaqaqaqtutlu iqaluliquitit unniqtaunitigut talvani *Iqalukhiurniqmut Maligaaq*
- j. Nunamittut nauhimayut
- k. Nunamittut angutikhat angutikhatlu nayuqpaktai, ilalgit:
  - i) Kivgaqtuiyut nunakkut angutikhat ilalgit tuktut, tuktut nayuqpagai, aulaqnit pitquhitlu, umingmait, qalviit, akhait, nannut, amaqut huvallangitqiyatlu uumayut pilat anginiqhamik hatqiumaviuni halumailrunut.
  - ii) Angutikhat aulaqni aulariat ikaqtuqvutlu
- l. Tingmiat tingmiatlu nayuqpaktai, ialutitlugit:
  - i) Kaayuat
  - ii) Ikaaqtut tingmiat
  - iii) Tagiumi tingmiat
- m. Tagiumi avatigiyai, ilautitlugit:
  - i) Tagiumi uumatyutauyut
  - ii) Tarium imanga ilakungillu qanurittaakhaanik
  - iii) Tagiumi uumayuvaluit ilautitlugit iqaluit nauhimayutlu nunatlu angutikhatlu
  - iv) Tagiumi nayuqtauvaktut
  - v) Maniliugutit, aliahutauyut, Nunaqaqaqtutlu iqaluliquitit unniqtaunitigut talvani *Iqalukhiurniqmut Maligaaq*
- n. Tarium huradjat
- o. Nunamittut tagiuqmilu Uumayut Nungutnahuquqni, ilalgit
  - i) Uumayut ihumagiyayut titiqtauni tapkunani *Uumayut Nungutnahuquqni Piquyat*
  - ii) Uumayut taiyayut “nungutnahuquqtu” tapkunanga Katimayigalaat Qanugitninut Nungutnahuquqtut Angutikhat Kanatami
- p. Inuliquitit-maniliugutit pityutai, ilalgit:
  - i) Maniliugutit pivaliatitni pilaqnit
  - ii) Havaakhat
  - iii) Ilihainiq ayuirhainiqlu
  - iv) Kanturagutit nanminilgitlu pilaqnit
  - v) Inugiakni hamaumanit
  - vi) Ihuaqutit maniktagutitlu (taxsit, avikhiviunit, ahiilu)
- q. Pitquhiliqutit huliniit ilihimanilu nunaliuyutlu ilihimani ilalgit:
  - i) Nunanik atuqtut
  - ii) Niquillaiqtailiniq
  - iii) Uqauhiq
  - iv) Ilitquhiq maniliugutitlu angunahuaqnit
- r. Pitquhiliqutaungittut nuna atuqni piqaqnitlu atuqni
- s. Pitquhit piqaqnit
  - i) Inituqlituqat
  - ii) Taimaniqnittat
  - iii) Ilitquhiliqutit

- t. Aaniaqtailiniq inuuhigikniqlu
  - i) Inmigugutit nunaliuyuqlu inuuhigikni
  - ii) Ilagit nunaliuyuqlu ikayuqtigikni
- u. Nunallaanut aulapkaidjutikhangit inunngnullu ikayuutikhat
- v. Aaniaqtailiniq hivuganaitniqlu ilagit havaktut inunngnutlu hivuganaitni
- w. Katiqhuqhugit aktuanit, pipkaqni taihimayut ihumagiyauni tamna havanguyuyq maligait atuqtut, uuktut, naamaktumiklu niriuknaqnit hivuniqmi uyarakhiurnit aulaqnitlu havagutai havanguyut. Taihimayuyq pinahuaqnia piyalik atuinaqtunut uuktutit havanguyutlu tapkuatut Hope Bay Havanguyuyq (NIRB-kut Titiraq Nappaa 05MN047), Hope Bay Tukliriknia 2 (NIRB-kut Titiraq Nappaa 12MN001), Hanningayuyq Kuugaq Havanguyuyq (NIRB-kut Titiraq Nappaa 12MN036), Hackett Kuugaq Havanguyuyq (NIRB-kut Titiraq Nappaa 08MN006), tamnalu Izok Aulariaq Havanguyuyq (NIRB Titigaquta Nappaa 12MN043).
- x. Piyauninut aktuani
- y. Kiklinganut qanuriliurutauyut

2) *Nigiugiyaayut Aktuanit Avatigiyaayumun Havanguyumin*

Tamna havakha naunaiyaqni ilaqarniaq atulaqninut Ukiuqtaqtumi avatigiyaayut pinahuaqninut taphuma Havanguyuyq atuqtitlugu Havanguyup atuqtaunia, ilautitlugu tahapkuat taihimayut pityutit:

- a. Hila hilaliqutitlu ilagit hilap ahianguqnia
- b. Qiqumainnartuq
- c. Nuanliqutit hivuganaqnit ilagit uvinganianut ingutaqnit, aalatqikni autuqtaqnit tutqikhiyaqni, patuktaqninut ahiangutai, hikuqalirtaqnit
- d. Ingutartaqnit
- e. Imaukkaktaqni
- f. Naamangittumik nunaliqutit qanugitnit

Tamna havakhaqnaunaiyainiq ilaqalaq qanugitnilangi Nunavutmi aayyikkutaittuq inuliquitit-maniliugutit avatigiyaayut, ilautitlugit tahapkuat taihimayut pityutit:

- a. Kiklilgit pilaqni havaktit inugialaqnitlu
- b. Kiklilittautit takukhauyunut hanalgutit

3) *Pityutit uuktutaayut taphumanga Uuktugutilik pittailininut ihuaqhihimanilu ihuilgut uumatyutinut inuliquititlu-maniliugutit aktuanit, ilautitlugit atugahuquqninut parnautit*

Tamna havakhat naunaiyaqni ilaqarniat kitutliqak atugahuquqtut parnautit hivuganaqniluniit aulatauni parnautit pittailininut ihuaqhihigianilu ihuilgut aktuanit pipkagai tapkuat uuktutaayut ilagiyai huliniitlu. Tahapkuat parnautit pihimayaqaqtai, atuqniqaqninut, tamaitnut havanguyup tukligiknit. Tahapkuat parnautit ihumagiqahiutiyaqaqtai naamaktumik atulakni inikhaitlu kiklikhai nigiugiyaayutlu piyauni tugangayunut tuhagakhat naunaiyaayinut piqaqvut, nakuuniqhamik pitquhit tahapkuatutauq pitquhit nunaliuyutlu ilihimani ilaliutyaqni, tapkuatungittugaluit:

- a. Avoidance, Mitigation and Offsetting Measures
- b. Iguninaqtunut hugiaqni
- c. Kuviyut hugiaqni
- d. Hivuganaqtut hunat aulatauni
- e. Qanuriliuqaqqat huyuqaqqallu

- f. Munariniqmut piyakhat
- g. Munagiyauni Atuqtauliqnilu Aulatauni
- h. Ihuaqhigiagutit piyauni

4) *Atuqtakhat taphuma Uuktugutilgup piyai atuttiagiangi ihuaqutai taphuma Havanguyup, piluaqtumik ihumagiplugit taiyauyut nunaliuyut avikhihmanitlu nunaliit piyumani ihuaqutinut*

Tapkuat havakhai naunaiyagat ilaqaqniat tukligikhat tapkuat Uuktugutilgup uuktutai atuqpiaqninut ihuaqutit havanguyumin, ilaqaqtukhatlu, kihimitungittugaluit tapkuat:

- a. Utiqviunit ihuaqutitlu
- b. Aaniaqtailiniqmun ihuaqutit
- c. Inungnut aaniaqtailinit inuhigiknitlu
- d. Havaakhat
- e. Ilihainiq ayuirhainiqllu
- f. Nunanik atuqtut
- g. Kanturagutayut nanminilgitlu pilaqnit, tamnalu
- h. Kitutliqak naunaiqpiqhimaittut unniqtuttiaqni tapkunanga Inuit Aktuanit Ihuaqutitlu Angigutit.

5) *Pityutai uuktutayut taphumanga Uuktugutilik utiqviuninut inuit piyumani ihuutauninut aktuanit taphumanga Havanguyumin*

Tamna havakhai naunaiyaqniq ilaqaqniat tukligikhanik tapkuat Uuktugutilgit uuktutai utiqviuninut piyumanit piqatauyut piplugit kitutliqak Inuit Aktuanit Ihuaqutitlu Angigutit pinahuaqni piplugit tapkuat Havanguyut.

6) *Pityutai uuktutayut taphumanga Uuktugutilik utiqtitninut uumatyutit nakuunit kinguagut umikpiaqtitlugu tamna havanguyup*

Tamna havakhaq naunaiyaqni ilaliutiniaq kitunutliqak umiknianut halumaqtiqnialu parnautit atuqpiariangi pityutit piqatai tapkuat atuttiaqni umiknia halumaqtiqnialu turangayut Havanguyup ilagiyainut ihumagiyaayut pinariqni ayuqnaitpat tukliriknit pivaliatitnianut pityuhiq, taimaittumik hupkaqni hanatyuhikha ihumagini avatiliqutit pityutai turangayut umiknia halumaqtiqnialu. Tahapkuat parnautit pihimayaqaqta, atuqniqaqninut, tamaitnut havanguyup tukligiknit. Tahapkuat parnautit ihumagiqahiutiyaqaqta naamaktumik atulakni inikhaitlu kiklikhai nigigiyaayutlu piyauni tugangayunut tuhagakhat naunaiyaiyinit piqaqvit, nakuuniqhamik pitquhit tahapkuatuttauq pitquhit nunaliuyutlu ilihimani ilaliutyaqni, tapkuatungittugaluit:

- a. Munagiyaunia Ihuaqhihmanialu
- b. Nutqarutaa Ihuaqhaiyangillu

7) *Kitutliqak munagininut havagutit taphuma Uuktugutilgup pinguqhimayai aulatailu tapkuat uumatyutit inuliquititlu-maniliugutit piyumani aktualaqni taphuma Havanguyup*

Tamna havakhai naunaiyaqniq ilaqaqniat kitutliqak havagutit pinguqtaulat munagininut uumatyutaulat inuliquititlu-maniliugutit aktuanit pipkagai tapkuat uuktutit havanguyup ilagiyai huliniitlu.

8) Tapkuat piyumani nunamun, imait ahiilu piquaqnit tapkuat Uuktugutilgup pitagiyai qiniqtailuniit pitaginanut.

Tamna havakhai naunaiyaqniq ilaqaqniat ihumagiyauni kitunutliqak piyumani nunanik, imait ahiilu piquaqnit taphuma Uuktugutilgup pitaqta iplugit uuktutauyut havat huliniitlu havanguyunut ilagiyai tapkuat Grays Bay Apqut Tulakviklu havanguyuk uuktuta.

<i>Timiuyug</i>	<i>Piyalgit</i>
Nunavumi Avatiliykiyin Katimayin	Havauhikhaq Naunaitkutlipkainiq
Nunavut Imaligiyyit Katimayit	Qanugittunia “A” Imaq Laisa
Kitikmeot Inuit Katimayit	Nuna Atunianut Laisa, atuqtuagutit, ilagiyai, pilagutit-apqutigini, tapkuatlu Tuapaktaqvut Pitagutai Pilagut(tit)
Nunavut Kavamanga – Timingat Iitquhiligiyyit Piquitutuqatlu	Inituqlituqat Pilagut(tit) tamnalu Taimaniqnituqat Pilagut(tit)
Nunavut Kavamanga – Avatiliqiyikkut	Angutikhat Naunaiyaut Pilagut, Kuviyut Atugahuquqni Parnaut angitaunia
Nunavunmi Ihivriunqimut Timiqutigiyanga	Naunaiyainiq Naunaiyaut Pilagut
Nanminiqutinga-Nunaqaqaqhimayunut Ilaita unalu Inuliqiyit Kanata	Qanugittunia A Nuna Atuqnia Pilagut, Tuapaktarniq Pilagut, Nunalu Atuqnia Atuqtuagut(tit)
Avatiliriyiitkut unalu Hilaup Aadlangurninnga Kanata	Angiqtauniq iluttuqtiginiqmun, Avatiliqutit Igininaqtut Parnaut angiqtaunia
Iqalukhiurniqmut Tariuqmilu Kaanata	Ilangani 35 pilagut malikhugu tapkuat <i>Iqalukhiurniqmut Maligaa</i>
Anguhikiyyit Kanatami	Laisa Havakvikmun Makpiganutlu
Tingmiliqiyiitkut Kanatami	Aulagiat Imait Angigut(tit) tamnalu/tamnalu Inuit Atungilaqnia(nit) tamnalu Uqhuqyuaq Halumailgut Pittailini/Igininaqtut Parnaut malikhugit tapkuat <i>Kaanata Agyaqniq Maliganga</i> , Angigut malikhugit tapkuat <i>Tingmidjutimut Naunaiyaivinganut Maligaa</i>
Havaktit Hivuganaitni Utiqviunilu Kamisan	Pilagut Tutqumaninut Qaqtaiyutit, Qaqtauttit Atuqni Pilagut

9) Atulaqni atuqninut tamna Havanguyuk pitquhiliqutinut maniliugutinutlu atuguminaqtut nigiyugiyayutlu uumatyutit inuliquititlu-maniliugutit aktuanit tahapkuat atulaqnit

Tamna havakhai naunaiyaqniq ilaqaqniat ihumagiyauninik ahiagugutit piyauni atuqninut tamna Havanguyuk pilaqnianut maniktuqpalangitqiyamik pitquhiliqutinutlu atuguminaqnia avatiliqutitlu aktuani tahapkunanga ahiagugutauninut piyauni. Una naunaiyaqnia pivikha pivaliatitnilu atulaqnit, tapkualuttauq hatqititauni tapkuat “atungitnia” tamnaluniit “nappaqtuilaituq” atulaqnia, tamnalu “atugumaniqhaq” atulaqnia. Tamna “atungitnia” atulaqnia pikaphungittuq kihimiunia atularniq; kivgaqtutaukmiyurtauq huniumaititlugu ilitquhia hutqikninut ahiinut pivaliayayut atulaqni naamalat uuktutauni atuqtaunikhaitnut.

10) Kitutliqak ahii tugangayut tuhagakhat pityutitluniit

Tamna havaq naunaiyaqnia ilalgit kitutyliqak ahii pityutit tapkuat NIRB-kut ihumagiyat turangayut:

- a. Pitquhiliqutit atulihagutai hivuani uuktugiaqhimaittut Ukiuqtaqtumi ilautitlugit nutat pitquhiliqutit tapkununga tulakvit apqutitlu hanatyuhikhai aulataunilu
- b. Inuit Qaujimaningit, pitquhit nunaliuyutlu ilihimani
- c. Uqauhit uqaqatigikniqnut ihumagiyauni pitquhiliqutitlu
- d. Angipyaktumik aktuani qauyihaqnit
- e. Ihuaqhihimanit qauyihaqni
- f. Piqatigiknit tapkununga Pinnagiyat Uumatyutit Ilagiyai tapkuatu Pinnagiyai Inuliquitit-Maniliugutit Ilagiyai
- g. Uqauhigini ayyikkutapyai piqaqnit pivaliatitni havanguyut ahiini nunatagaunyuni
- h. Parnaugutauyut hivunikhami pivaliatitni piqatailu puqtunit naunapyakni.